

Ontwikkelingen in Afrika en China

Door Marieke de Vrij en Jan J.Ph.M. de Dood

Veel van de ontwikkelingen rond de grondwaarde zijn afhankelijk van gebeurtenissen op lokaal niveau. De ontwikkeling van landen en regio's op politiek, economisch en sociaal niveau is van wezenlijke invloed op de wijze waarop met de grondwaarde wordt omgegaan. Hierna hebben we de ontwikkelingen in Afrika en China, alsmede de samenwerking tussen deze twee beschreven.

Afrika

Als er een werelddeel is waar het verlies van grondwaarde en de processen op dit gebied duidelijk zichtbaar zijn, is het wel Afrika. Het gewone geluk dat men vroeger kende, is enorm aangetast omdat het deel van Afrika dat de westerse economie nastreeft, geconfronteerd wordt met verbroken familieverbanden en uiteengevallen leefgemeenschappen. Oorspronkelijk gemeenschappen die elkaar kenden en die met elkaar leefden. Men wist met de weinige middelen waarover men beschikte een optimaal psychologisch klimaat te scheppen.

De verschillen tussen mensen onderling zijn de afgelopen jaren voortdurend gegroeid. Er is een verlangen ontstaan naar de zogenaamde heilzaamheid van de Westerse economie terwijl juist deze een verbrokkeling van de samenleving teweeg heeft gebracht.

Kijkend naar Afrika zien we een versplinterde economie waarin veel zaken weliswaar zeer goed ontwikkeld zijn, maar teveel in een eenzijdige richting. Het zijn ontwikkelingen rond en binnen de groei van de economie en de samenleving die op zichzelf staan, zonder een zichtbare samenhang. Er is sprake van een hoog concurrentiebeslag. De mensen in goede doen vergeten te vaak hun achtergrond en hun oorsprong. Hierdoor wordt het achterland niet in dezelfde mate ontwikkeld. Daarnaast is een enorme eigengereidheid ontstaan die soms tot heel positieve resultaten leidt, maar soms ook bijzonder remmend werkt. Dit maakt het voor volgers moeilijk het juiste ontwikkelingspad te vinden. Dat pad wordt als het ware geblokkeerd door het vaak onsamenhangende gedrag van de mensen die voorop lopen.

Men heeft soms het gevoel letterlijk en figuurlijk op een goudmijn te zitten. Daarom is men vooral met winstbejag bezig. Het beste (en mooiste) is echter als je gezamenlijk optrekt in een evenwichtige houding met gemeenschappelijke doelen. Natuurlijk vereist dit voorlopers, maar zij moeten beseffen dat deze voorloperspositie te danken is aan het verlangen van de achterban. Een achterban die men wellicht nooit zal ontmoeten. Een echte voorloper toont dankbaarheid naar de mensen die hem dragen, zelfs al neemt hij ze niet waar. Op een meer abstract niveau zijn alle gedachten die ertoe hebben bijgedragen dat mensen de kans kregen namens hun gemeenschap naar voren te treden, belangrijk in de honorering van hetgeen daaruit voortkomt.

Als een leider in de vernieuwing te weinig wordt gedragen door een veld van gelijkgestemden, dan is hij vooral bezig met persoonlijk winstbejag, met zichzelf te prijzen over zijn prestaties. Hij vergeet dat zijn achterban niet in de positie verkeert zich net zo zichtbaar, eenduidig en vormkrachtbestendig op te stellen. Dit doet de achterban tekort en maakt de energie die hij voortbrengt minder zuiver en duurzaam krachtig. Dit is precies wat nu gebeurt in Afrika.

Zoals al gesteld is in de Afrikaanse maatschappij sprake van grote versplintering. Bijna iedereen is op een eilandje bezig zichzelf te vergroten en men ziet elkaar meer vanuit concurrentieperspectief dan vanuit de gemeenschappelijke intentie om Afrika te tillen naar een hoger economisch niveau. Daar komt bij dat men hier ook nog op een negatieve wijze in berust. Het gevolg is verwatering van de gemeenschaps- en familiebanden.

Afrika's belangrijkste drijfveer is van de ondermaat naar de bovenmaat te klimmen. Men wil graag als bijzonder deskundig worden gezien. Men wil de laagdunkende benadering overstijgen van al die partijen die vanuit een soort innerlijke hoogmoed Afrika altijd bekritiseerden. Dit proces kan op termijn een negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van het continent en zijn bewoners. Het vergroot de kans dat toekomstige generaties worden beperkt in de ontwikkeling van hun talenten. Dit proces vindt zijn oorsprong in de kolonisatie van Afrika. In deze tijd is een subpersoonlijkheid in de Afrikaanse aard geslopen die overkritisch is. Men vindt zichzelf niet of nauwelijks goed genoeg. Niet omdat men niet goed genoeg is, maar omdat de mensen zich nog gedreven voelen in hun bewijszucht.

De overkritische subpersoonlijkheid wordt mede tot leven gewekt en geactiveerd door de aandacht die de economische wereld heeft voor Afrika. Dit komt vooral voort uit de aanwezigheid van grote hoeveelheden delfstoffen en vanwege het feit dat Afrika zich nooit heeft gerealiseerd dat het een rijk continent was.

De vraag die we ons nu kunnen stellen is: is de Afrikaan in staat om te komen tot winstdeling van de grondwaarde waarop hij leeft. Deze vraag is met name interessant omdat de Afrikaan zich altijd ondergeschikt heeft moeten betonen aan het alleenrecht van derden die zich superieur voelden. Daardoor werden door de jaren heen frustraties opgebouwd.

Het is ontegenzeggelijk waar dat de Afrikaan achting wenst. Dat is zo ongeveer alles waar hij voor werkt. Hij wenst respect. De verleiding is groot om dit concreet te maken via financiën. Maar in principe is dit niet de juiste weg, omdat achting gaat over iemands ziel, iemands kern. Als de vertaalslag naar achting opnieuw (net als in het Westen) te eenzijdig plaatsvindt, zal ook hier frictie ontstaan. Als landen (met China voorop) de samenwerking met Afrika niet met wederzijds respect en achting opzetten en uitvoeren, maar vooral uit eigen gewin, is die samenwerking gedoemd te mislukken. Zonder de kans te krijgen zich te ontwikkelen naar een optimale en langdurig vruchtbare relatie. Dit zou in feite een tweede koloniseronde zijn. De eerste werd met geweld uitgevoerd, de tweede vindt plaats met geld.

Het delen van de rijkdom van de Afrikaanse grondgebieden dient als een eervolle aangelegenheid te worden gezien. Op het moment dat mensen bereid zijn die rijkdommen te delen, dienen zij met oprecht respect te worden ontvangen. Op dit moment is er echter veel corruptie. Veel belanghebbenden proberen op slinkse wijze, tegen het wakkere bewustzijn van de Afrikaan in, verdoezelend grondgebieden aan te wenden voor andere economieën dan de Afrikaanse. Men probeert de partner er als het ware in te luizen. Dat getuigt niet bepaald van achting.

Als we echt scherp kijken, zien we wel dat er steeds meer samenwerkingsvormen actief zijn onder de bewindvoering van mensen die weliswaar niet uit Afrika komen, maar de economie van Afrika wel vanuit een goede intentie willen benutten. Ze doen dit voor zichzelf, maar willen tegelijkertijd ook andere delen van de wereld bevruchten. Ook al bestaat hier de intentie om de Afrikanen een beter leven te geven, dit is iets anders dan achting. Op dit punt is nog veel verbetering noodzakelijk.

China

Als het gaat om economische samenwerking is China een van de grootste en (belang)rijkste partners van Afrika. De vraag is wel of China in staat is Afrika de gewenste achting te schenken. China heeft namelijk een traditie van overheersing en opgelegd gezag. Het land is heel erg gewend aan de touwtjes te trekken. Op deze wijze

Deze publicatie mag worden verspreid, commercieel en niet-commercieel, mits in de originele staat en met vermelding van de naam van de makers van dit document, zijnde Marieke de Vrij en Jan de Dood waar het copyright bij rust. Zie ook: www.dedood.nu.
Contact: jacobusdedood@hetnet.nl

heeft China door de eeuwen heen geprobeerd een wij-cultuur te creëren. Dit is namelijk een voorwaarde om de macht in handen te houden. De Afrikaan leeft van nature veel meer vanuit het principe van gaan waar de wind hem voert. Hij heeft niets op met machthebbers.

China is opgevoed met eerbied voor macht. Ging het niet goedschiks dan maar kwaadschiks, maar macht moest en zou eerbiedwaardig worden behandeld. De echte Afrikaan heeft een gemoedsgesteldheid van binnenuit. Hij schikt (acceptatie) bij onrecht maar voelt de noodzaak op een dieper niveau te oefenen in persoonlijke vrijheid. Het klinkt heel tegenstrijdig. De Afrikaan wil dus wel schikken, maar alleen zolang je niet aan zijn kern komt. Hij heeft als het ware een buffer in zijn persoonlijkheid ingebouwd waardoor hij zich ondergeschikt kan voordoen. Op het diepste niveau verbindt hij zich echter niet met deze rol. Dat is ook wat we in de hele slavenstrijd hebben gezien. Men gedroeg zich slaafs maar van binnen bleef men opstandig.

De Chinese cultuur heeft een aantal duidelijk afwijkende kenmerken ten opzichte van Afrika en het Westen. In tegenstelling tot de Afrikanen lijkt het erop dat bij de Chinezen sprake is van wezenlijke ondergeschiktheid. Hiërarchie en machtsdenken zitten verankerd in het wezen van China. In de spiritualiteitsbeleving zien we een wezenlijk verschil tussen China en het Westen. China wordt vaak positief geassocieerd met spiritualiteit. Deze spiritualiteit (bijvoorbeeld Zen) is voor een groot gedeelte echter gebaseerd op de leegte waarmee men in het geheel opgaat. Dit in tegenstelling tot de Westerse spiritualiteit. Daar is het heel belangrijk dat de mens zijn eigen individualiteit en zijn eigen uniciteit ervaart als een onderdeel van het geheel. En als je uniciteit werkelijk in je wezen is verankerd, dan valt jouw legpuzzeldeeltje op de juiste wijze samen met de legpuzzeldeeltjes van het grote geheel. Als je maar bent wie je werkelijk kunt zijn, ben je automatisch verbonden met het geheel. In China is het echter de leegte die vervloeit.

China heeft hierin een geheel eigen proces te leren. Het land moet zich bewust worden van het feit dat de uniciteit van de mens het waardevolst is als men zich wezenlijk oprecht mag kennen en gedragen. Dat de mens niet ondergeschikt is aan het geheel, maar onderdeel en medestander daarvan. In China heeft men geprobeerd dit kunstmatig op te leggen. Men wilde wel dat de potentie van de mens het geheel diende, maar men accepteerde niet de mens als geheel. En vervolgens is gebleken dat de hele mens meer potentie heeft dan waar de staat hem toe oproept. Dit conflict tussen mens en staat moet binnen China zelf uitgevochten worden.

De Chinees dient zich derhalve onvoorwaardelijk naar zichzelf te keren. Dit proces is ondergronds gaande in de Chinese cultuur. Mensen willen zich minder gezaghebbend opstellen omdat ze hun eigen innerlijke gezag, hun eigen uniciteit, centraal willen stellen. Dit maakt dat binnen de Chinese cultuur nog het een en ander aan ontwikkelingen verwacht mag worden. Om het grote Chinese Rijk te realiseren dat men altijd voor ogen heeft gehad, moet de basis worden verzaamd naar een beter en breder fundament. Omdat het anders een luchtkasteel zal blijken te zijn.

De samenwerking tussen China en Afrika

De kenmerkende verschillen tussen Afrika en China zijn van wezenlijk belang voor de samenwerking die tussen deze twee partijen is opgestart. De duurzaamheid van de samenwerking kan aangetast worden als men zich hier geen rekenschap van geeft. Eigenlijk veroorloven de Afrikanen zich geen meesterschap en overmeesterschap van anderen meer. Dat verklaart ook de versplintering van de economie. De mensen die nu opstaan in de Afrikaanse economie handelen vanuit een bepaalde eigengereidheid. Ze willen het nu gewoon zelf voor het zeggen hebben.

Indien de samenwerking tussen China en Afrika inderdaad onder druk komt te staan omdat Afrika niet meer wil leveren wat China denkt nodig te hebben voor zijn ontwikkeling en expansie, kan dit leiden tot conflicten. Conflicten die tot militair geweld kunnen leiden. Rechtstreeks, maar ook tussen pro- en anti-Chinese partijen in Afrika.

Het samen optrekken van China en Afrika op economisch gebied op basis van eigen identiteit is dus niet op voorhand een vanzelfsprekendheid. China zal eerst binnen de eigen gelederen vernieuwing moeten doormaken om werkelijk wezenlijk gezaghebbend te zijn. Ofwel: als China leiding wil geven aan deze samenwerking, zal het land dat moeten doen vanuit achting voor Afrika. Onnatuurlijk gezag wordt door de Afrikaan namelijk niet langer geaccepteerd.

De samenwerking tussen China en Afrika kan ook nog grote gevolgen hebben voor de binnenlandse situatie in China. Door zich sterk op andere landen en specifiek op Afrika te richten ten behoeve van de benodigde grondstoffen, draagt China bij aan de ontwikkeling van de welvaart aldaar. Dit kan op den duur leiden tot ongenoegen en onrust bij de eigen (met name plattelands-) bevolking. Dit is een bron van interne conflict. De eigen bevolking kan zich daardoor achtergesteld voelen bij buitenlandse bevolkingsgroepen. De wijze waarop de Chinese gezaghebbers tot nu toe zijn omgegaan met dit soort conflicten is niet echt hoopgevend. Ondanks de groter wordende openheid van China blijven ze vasthouden aan het principe van overheersing op zielsniveau. De zeggenschap op het gebied van spiritualiteit en de richtlijnen voor geboortebeperving zijn hier goede voorbeelden van. China heeft dan ook nog een lange weg te gaan.
